

12 / 2018

Energija. Klima. Životna sredina.

Poštovani čitaoci,

Pred vama je dvanaesto izdanje mesečnog pregleda vesti "Energija, klima i životna sredina" Beogradske otvorene škole.

U svetlu dinamičnog razvoja javnih politika u oblasti životne sredine, klimatskih promena i energetike - kako na nacionalnom, tako i na globalnom nivou - smatramo da je važno biti u toku sa trendovima, za sve nas koji se bavimo ovim temama. Izvora informacija je mnogo, kao i događanja, te ih nije uvek lako ispratiti. Za vas smo pripremili pregled najznačajnijih vesti i događanja u avgustu, na nivou Srbije, regiona, Evropske unije i globalnom nivou.

Dok Evropska unija pokušava da nađe održivi način kako odgovoriti na izazov klimatskih promena, širom sveta građani su počeli da tuže kompanije i države zbog sve većih posledica promena klime. Zelene energetske zadruge mogle bi biti jedan od načina da se u regionu preovlada energetska siromaštvo i smanji emisija gasova sa efektom staklene bašte. Na nivou Srbije nastavilo se izgradnjom malih hidroelektrana i termoelektrana na ugalj ali je pojačan i otpor javnosti koja se protivi ovim projektima koji uništavaju životnu sredinu i štetno utiču na zdravlje stanovništva. Nepoštovanje hijerarhije upravljanja otpadom i divlje deponije koje se sporadično zapaljuju ostaju veliki problem jedinica lokalne samouprave, naročito tokom letnjih meseci.

Ukoliko postoje posebne teme koje želite da vidite u mesečnom pregledu, imate komentar ili sugestije, možete nam se obratiti na mejl mirjana.jovanovic@bos.rs.

Srdačan pozdrav do sledećeg čitanja!

Beogradska otvorena škola
Energija, klima i životna sredina

LOKALNA SAMOUPRAVA

Divlje deponije i spaljivanje otpada

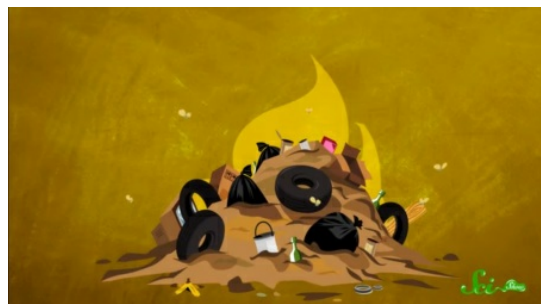
Divlja deponija Govedak, u blizini Sjenice samo je jedan od brojnih primera nelegalnih deponija. Prema [izveštaju](#) Koalicije 27 u Srbiji postoji više od 2300 nelegalnih smetlišta (broj je i veći jer nisu sve jedinice lokalne samouprave dostavile svoje izveštaje Agenciji za zaštitu životne sredine). Česti požari na deponijama dodatno narušavaju kvalitet životne sredine i ugrožavaju zdravlje ljudi. Kao potencijalno rešenje se spominje spaljivanje otpada, u ovom slučaju važno je ispoštovati hijerarhiju tretiranja otpada i spaljivanju pristupiti kao jednoj od poslednjih opcija.

Energetski portal: [Deponija na brdu Govedak dnevno primi 16 tona otpada iz sèničkih domaćinstava](#)

Balkan green energy news: [Operator deponije Vinča će tražiti ulazak u sistem podsticaja za biogasno postrojenje](#)

N1: [Gori novosadska deponija, ima li opasnosti za građane?](#)

BOŠ: [Drugi život proizvoda](#)

Poglavlje 27 na skeneru

Održan je zajednički sastanak Pregovaračke grupe 27 sa sektorskim radnim grupama, na kome se diskutovalo o komentarima Evropske komisije na prvi nacrt pregovaračke pozicije za Poglavlje 27 koja im je poslata na prve neformalne konsultacije. Dok civilno društvo čeka da pregovaračka pozicija ugleda svetlost dana, Nemanja Milović sekretar Koalicije 27 u autorskom tekstu naveo je problem finansiranja zaštite životne sredine kao jedan od ključnih u uspostavljanju održivog razvoja.

Ministarstvo zaštite životne sredine: [Održan sastanak predstavnika Pregovaračke grupe i sektorskih radnih grupa](#)

Energetski portal: [Stigli komentari Evropske komisije na 1. nacrt Pregovaračke pozicije za Poglavlje 27](#)

European Western Balkans: [Poglavlje 27: Ne najskuplje, već neophodno](#)

Nove termoelektrane, stari projekti

Ministar energetike Aleksandar Antić izjavio je da je izgradnja bloka 3 termoelektrane Kostolac najveći energetska projekat u poslednjih trideset godina. Ministar je takođe najavio i ponovo pokretanje projekta za izgradnju termoelektrane Kolubara B. Izgradnja novih termoelektrana poklapa se zahtevima za unapređenjem ekoloških standarda i direktivom o visokim ložištima, tako da ostaje kontradiktorno kako će nove termoelektrane na ugalj uspeti da unaprede kvalitet životne sredine.

Tanjug: [Antić: Vlada formirala Radnu grupu za "Kolubaru B"](#)

Energetski portal: [Antić: Izgradnja bloka B3 u TE Kostolac najveći energetska projekat u Srbiji](#)

eKapija: [Sve elektrane EPS-a na ugalj moraće da ispoštuju evropske ekološke standarde - Postojeće rezerve trajaće još 50 godina](#)

Male hidroelektrane

U jeku protesta i negodovanja stručne i šire javnosti protiv štetnih projekata malih hidroelektrana. Javno preduzeće Srbijavode objavilo je tender za zakup novih 18 lokacija za izgradnju malih hidroelektrana. Vladan Vasić gradonačelnik Pirota izjavio je da lokalna samouprava nije nadležna i da dozvole za gradnju izdaju državne institucije.

Balkan green energy news: [JP Srbijavode objavilo tender za zakup lokacija za izgradnju 18 MHE](#)

Energetski portal: [Vladan Vasić: O izgradnji malih hidrocentrala na Staroj planini odlučuju državne institucije](#)

[Protest u Pirotu protiv mini hidroelektrana: Ne damo reke](#)

N1: [Protest u Pirotu protiv mini hidroelektrana: Ne damo reke](#)

REGION

Zelene energetske zadrugue

Zelene energetske zadrugue češće se pojavljuju kao alternativa trenutnom centralizovanom energetsom sistemu baziranom na fosilnim gorivima. Energetske zadrugue su decentralizovane, demokratske i bazirane na obnovljivim izvorima energije i podrazumevaju vlasništvo

zajednice nad izvorima energije.

Balkan green energy news: [Energetske zadrugue su vesnici prave energetske tranzicije u regionu](#)

Glasnik Okvir: [Zoran Kordić: Zelene energetske zadrugue kao novi model organizovanja](#)

EVROPSKA UNIJA

Kako odgovoriti na izazove klimatskih promena?

Klimatske promene menjaju pejzaž Evrope i stavljaju njene građane pred velike izazove. [Nezamapćeni šumski požari](#) na Atici u Grčkoj samo su poslednji i najalarmatniji događaji nizu koji govori u prilog tome. Jedan za drugim nizali su se izveštaji o rekordno visokim temperaturama. Ne postoje oni koji nisu pogođeni, preko farmera na Baltiku, životinja u rezervatu kraj Budimpešte, pa do šuma na jugu Grčke. Švajcarski vojnici u šorcevima, stanovnici Finske koji traže prenočište u klimatizovanom supermarketu - ovo su bili samo neki od pokušaja da se izađe na kraj sa visokim temperaturama.

EU Observer: [Heat, drought, fires: Climate change shows EUs future](#)

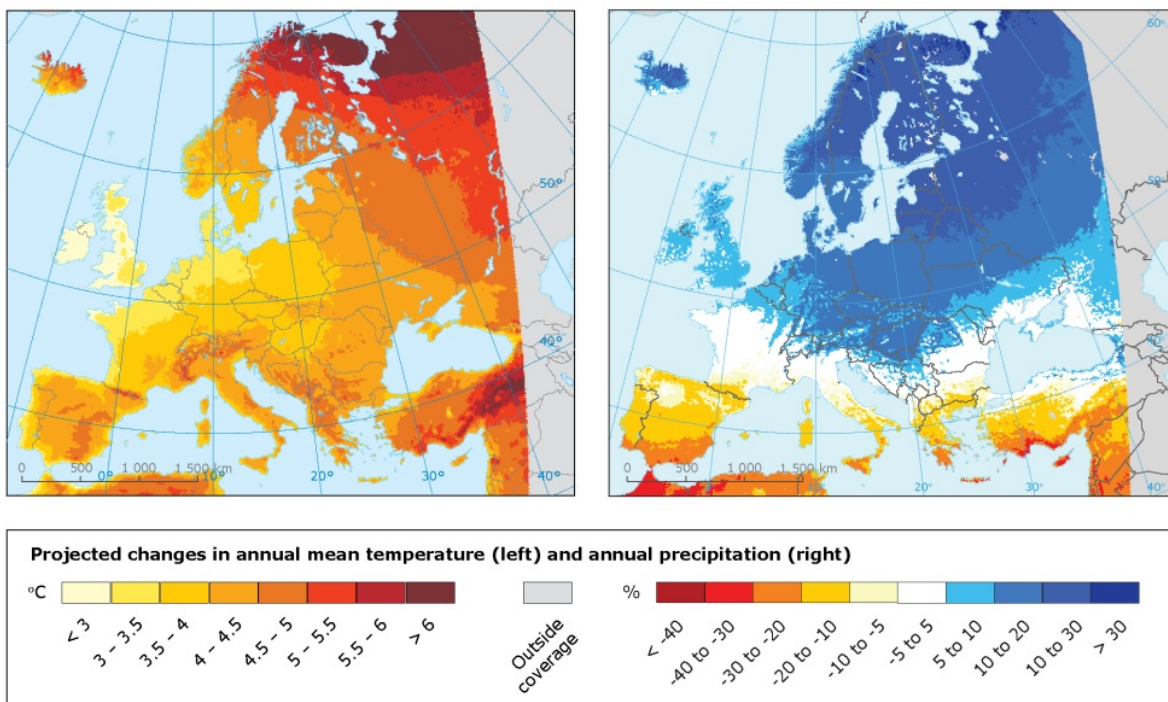
Reuters: [Europe deals with heatwave from Portugal to a Finnish supermarket](#)

Euraktiv: [Skok cena slame veliki problem za stočare na severu Evrope](#)

Tenzije zbog visokih temperatura osećale su se i u visokoj politici. Upravo je ministar zaštite životne sredine Francuske, države koja se trudi da se nametne kao lider u borbi protiv klimatskih promena - podneo ostavku. Kao razlog je naveo to što predsednik i Vlada nisu učinili dovoljno na planu zaštite životne sredine i borbe protiv klimatskih promena.

Euraktiv: [Makron ostao bez ministra ekologije](#)

The Guardian: [I don't want to lie to myself any more' - French environment minister quits live on air](#)

Građani pred sudom traže pravdu zbog narušenog zdravlja i klimatskih promena

U proteklom periodu stizala su brojna upozorenja i rezultati istraživanja koja govore o šteti koju građani trpe zbog zagađenja životne sredine. Posebno zvučni bili su naslovi koji govore o zagađenosti vazduha u urbanim sredinama.

The Guardian: [Air pollution causes 'huge' reduction in intelligence, study reveals](#)

Energetski portal: [Šetnja Parizom ili Pragom je štetna kao pušenje cigareta](#)

Ipak, neki nisu sedeli skrštenih ruku. U Americi je sud u San Francisku donio presudu u korist Dvejna Džonsona, baštovana i domara koji je tužio kompaniju "Monsanto" za oboljevanje od kancera i za neobaveštavanje o izlaganju opasnoj supstanci po zdravlje. Reč je o sredstvu za uništavanje korova na bazi glifosata, poznatijeg kao "Roundup".

EcoWatch: [Jury Finds Monsanto Liable in the First Roundup Cancer Trial – Here's What Could Happen Next](#)

Građani su kucali i na vrata suda u Evropi. Prvostepeni sud Evropske unije prihvatio je tužbu koju su porodice iz osam različitih država podnele protiv Evropskog parlamenta i Saveta Evropske unije zbog posledica klimatskih promena.

People's climate case: [People's climate case heads to proceed](#)

VESTI IZ BEOGRADSKJE OTVORENE ŠKOLE

Održana IV regionalna konferencija „Move.Link.Engage. The Enlargement: A Brand Old Story“

U hotelu Zira u Beogradu, 13. i 14. septembra održana je četvrta regionalna konferencija „Move.Link.Engage. The Enlargement: A Brand Old Story“, koja je okupila više od 170 učesnika, predstavnika civilnog, javnog i poslovnog sektora. Konferenciju su organizovale Beogradska otvorena škola i Kancelarija za saradnju sa civilnim društvom Vlade Republike Srbije.

U okviru drugog bloka paralelnih sesija diskutovalo se o temama energetske

politike na nacionalnom i lokalnom nivou i dodatnim uslovima koji se iznova postavljaju za zemlje Zapadnog Balkana u ovoj oblasti .
politike na nacionalnom i lokalnom nivou i dodatnim uslovima koji se iznova postavljaju za zemlje Zapadnog Balkana u ovoj oblasti .

Više o konferenciji saznajte na [OVDE](#).

Minglovke i Minglovci na obukama u okviru projekta Mladi i zeleni

U petak i subotu (7. i 8. septembra), i subotu (22. septembra), u prostorijama Beogradske otvorene škole (BOŠ) održane su obuke u okviru projekta Mladi i zeleni: podizanje svesti mladih o zaštiti životne sredine kroz inovativne medijske strategije. Članovi i članice portal za mlade [Mingl](#) su imali priliku da se informišu i nauče nešto više o temama u vezi sa zaštitom životne sredine ali i osnova novinarstva kroz koju su unapređene veštine i ojačani kapaciteti redakcije portala za mlade Mingl. Više o obukama saznajte [OVDE](#)

Dostupan 40-41. dvobroj Biltena "Progovori o pregovorima"

Broj XL - XLII / 2018
Bilten o procesu pregovora
o pristupanju Srbije Evropskoj uniji

VRELA LETA BALKANSKA
TEMA BROJA

U 40-41. dvobroju Biltena saznajte više o Samitu u Londonu i toku Berlinskog procesa. O njegovoj svrsishodnosti, potrebi i nastavku čitajte u tekstu Vrela leta balkanska. U ovom izdanju Biltena možete pronaći i intervju sa Nj.E. Nikolausom Luterotijem, ambasadorom Austrije u Republici Srbiji o prioritetima austrijskog predsedavanja EU. U kolumni Koliko je daleko trg Šuman? čitajte šta se tokom Samita u Londonu uradilo u pogledu podrške daljem proširenju Evropske unije na zemlje Zapadnog Balkana. Govorili smo i o dosadašnjim rezultatima Berlinskog procesa, kao i o energetske

bezbednosti i stabilnosti.

Novi broj Biltena dostupan je [ovde](#), a prethodnim brojevima možete pristupiti na [ovom linku](#)

U neprestanoj priči oko vojne bezbednosti, često se zaboravlja na jednu drugu, za obične ljude, mnogo važniju bezbednost – energetska bezbednost i stabilnost. Skupo plaćeni avioni i druga vojna oprema služe samo za pokazivanje i takmičenje sa susedima. Energetska bezbednost i stabilnost nam omogućavaju nesmetani život.

Ministarstvo zaštite životne sredine: [Zahtev za davanje saglasnosti na Studiju o proceni uticaja na životnu sredinu projekta zatečenog stanja: TE Kostolac B](#) (javna rasprava i prezentacija studije je zakazana za 7.10.2018. godine u Požarevcu)

Ministarstvo zaštite životne sredine: [Zahtev za saglasnost na Studiju o proceni uticaja projekta izgradnje parka vetroelektrana na lokalitetu Kostolca](#) (javna rasprava i prezentacija studije je zakazana za 3.10.2018. godine u Požarevcu)

